

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “EESK nostāja par gatavošanos Apvienoto Nāciju Organizācijas konferencei par ilgtspējīgu attīstību (Rio+20)” (atzinuma papildinājums)

(2012/C 143/08)

Galvenais ziņotājs: **WILMS kgs**

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 2012. gada 17. janvārī saskaņā ar Reglamenta piemērošanas noteikumu 29. panta a) apakšpunktu nolēma izstrādāt atzinuma papildinājumu par tematu

“EESK nostāja par gatavošanos Apvienoto Nāciju Organizācijas konferencei par ilgtspējīgu attīstību (Rio+20)” (atzinuma papildinājums).

Ņemot vērā jautājuma steidzamību, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 478. plenārajā sesijā, kas notika 2012. gada 22. un 23. februārī (22. februāra sēdē), iecēla **WILMS kgu** par galveno ziņotāju un ar 211 balsīm par un 3 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

1. Ievads

1.1. Apvienoto Nāciju konference par ilgtspējīgas attīstības jautājumiem notiks 2012. gada 20.-22. jūnijā Riodežaneiro, Brazīlijā. Konferences sagatavošanas komitejas otrajā sanāksmē visas ANO dalībvalstis, attiecīgās ANO sistēmas organizācijas un iesaistītās personas tika aicinātas līdz 2011. gada 1. novembrim sekretariātā iesniegt savus priekšlikumus un piezīmes, ko iekļaus kopējā dokumentā, un to savukārt izmantos par pamatu, lai izstrādātu konferences secinājumu sākotnējo projektu (*zero-draft*), ar ko paredzēts nākt klajā 2012. gada janvārī.

1.2. EESK ir sniegusi ieguldījumu ES un dalībvalstu kopējās nostājas izstrādē, sagatavojot atzinumu “Rio+20” konference: virzība uz “zaļo” ekonomiku un labāku pārvaldību — Eiropas organizētās pilsoniskās sabiedrības ieguldījums”⁽¹⁾, ko pieņēma 2011. gada septembrī.

1.3. Saskaņā ar minētajā atzinumā izklāstīto rīcības plānu EESK ir vēl plašāk izvērsusi dialogu ar ES valstu un citu valstu pilsonisko sabiedrību. Starptautiskā līmenī dialogs notiek pilsoniskās sabiedrības “apaļā galda” sarunās “ES un Brazīlija” un “ES un Ķīna”, EESK tiekoties ar Krievijas Federācijas Pilsonisko palātu un Starptautiskās Ekonomikas un sociālo lietu padomju un tām līdzīgu iestāžu apvienības (AICESIS) ietvaros. Citus pasākumus ir plānots īstenot sadarbībā ar Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstīm (ĀKK).

1.4. Eiropas līmenī EESK ir organizējusi plašu dialogu par “Rio+20” konferences jautājumiem, ietverot pirmās piezīmes par 10. janvārī klajā nākušo konferences secinājumu sākotnējo projektu. Šā dialoga mērķis bija sagatavot 2012. gada 7. un 8. februārī EESK organizēto nozīmīgo pilsoniskās sabiedrības

konferenci par tematu “Domāsim ilgtspējīgi, būsim atbildīgi! Eiropas pilsoniskā sabiedrība ceļā uz “Rio+20” konferenci”, kā arī vienoties par konferences dalībnieku kopējo nostāju.

1.5. Šajā atzinumā Komiteja atkārtoti uzsver iepriekšējā EESK atzinumā, “Rio+20” konference: virzība uz “zaļo” ekonomiku un labāku pārvaldību — Eiropas organizētās pilsoniskās sabiedrības ieguldījums,”⁽²⁾ iekļautos ieteikumus un secinājumus un pilnībā atbalsta konferences “Domāsim ilgtspējīgi, būsim atbildīgi! Eiropas pilsoniskā sabiedrība ceļā uz “Rio+20” konferenci” vēstījumu.

2. Secinājumi un ieteikumi

2.1. EESK pauž pārliecību, ka pašreizējā ekonomikas, sociālā un vides krīze ir savstarpēji cieši saistītas un līdzšinējo virzību vairs nav iespējams turpināt.

2.2. EESK atkārtoti uzsver konferences “Domāsim ilgtspējīgi, būsim atbildīgi! Eiropas pilsoniskā sabiedrība ceļā uz “Rio+20” konferenci” (ko Komiteja organizēja 2012. gada 7. un 8. februārī Briselē) vēstījumu.

2.3. ANO konferencē “Rio+20” pasaules vadītājiem jāapņemas īstenot konkrētu rīcības plānu, lai, ņemot vērā planētas resursu ierobežojumus, sekmētu ilgtspējīgu attīstību un novērstu nabadzību. Videi draudzīgas tautsaimniecības sekmēšanai jābūt tādas visaptverošas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas daļai, kurā panākts sociālo, vides un ekonomikas aspektu līdzsvars, vienlaikus nodrošinot taisnīgu pārdali un taisnīgumu starp paaudzēm.

2.4. Nabadzības novēršana un droša piekļuve pārtikai pietiekamā daudzumā, tīram ūdenim un ilgtspējīgai enerģijai

⁽¹⁾ OV C 376, 22.12.2011., 102. lpp.

⁽²⁾ OV C 376, 22.12.2011., 102. lpp.

jāuzskata par “Rio+20” darba kārtības īpaši svarīgu prioritāti. Lai apkarotu nabadzību un uzlabotu nodrošinājumu ar pārtiku, ir būtiski svarīgi attīstības valstīs veicināt videi draudzīgu vietējo lauksaimniecību, radot virzītājspēku saimnieciski labklājīgu lauku reģionu attīstībai. Tāpat jānodrošina sieviešu politiskā, ekonomiskā un sociālā līdzdalība.

2.5. Politiskajiem vadītājiem jāpilda savas saistības attiecībā uz Tūkstošgades attīstības mērķiem un jāveic papildu pasākumi, lai patiešām nodrošinātu nepieciešamo finansējumu. Attīstītajām valstīm efektīvi jāpilda savas saistības vismaz 0,7% no NKI piešķirt atbalstam attīstības jomā.

2.6. Eiropas valstu vadītājiem, kas piedalīsies sarunās, daudz vairāk nekā sākotnējā projektā jāuzsver ilgtspējīgas attīstības sociālā dimensija. Tā kā nevienlīdzība sociālajā un labklājības ziņā valstīs un starp tām palielinās, ir steidzami jārikojas, jo tas kavē centienus sasniegt ilgtspējīgu attīstību un taisnīgu pārdali. Turklāt, īstenojot taisnīgu pāreju, jāgarantē pienācīgi darba apstākļi un augsti kvalitatīvas darba vietas. Jāratificē un jāpieņem Starptautiskās Darba organizācijas (ILO) nozīmīgākie darba standarti un pilnībā jāatbalsta ILO Sociālās aizsardzības minimuma nodrošināšanas iniciatīva.

2.7. Politiskajiem vadītājiem Riodežaneiro konferencē ir jāvienojas par tāda videi draudzīgas ekonomikas ceļveža izstrādi, kurā izvirzīti skaidri mērķi un paredzēti uzraudzības mehānismi, lai nodrošinātu ekonomiski efektīvu, sociāli taisnīgu un vidi saudzējošu pāreju uz ilgtspējīgu sabiedrību. Pārejas īstenošanā pastāvīgi jāiesaista pilsoniskā sabiedrība, citstarp īstenojot sociālo dialogu.

2.8. Eiropas valstīm un citām attīstītajām valstīm Riodežaneiro konferencē ir jāvienojas par planētas ierobežoto dabas resursu patēriņa būtisku samazināšanu. Eiropas valdītājiem jāīsteno ES mērķi, par kuriem poanākta vienošanās, un jāgatavojas vērienīgākiem pasākumiem. Attīstības valstīm būtu jāuzlabo dabas resursu izmantošanas efektivitāte.

2.9. Jāatsakās no neilgtspējīgiem patēriņa un ražošanas modeļiem, izmantojot daudzveidīgus politikas instrumentus, tostarp regulējošus pasākumus, fiskālās politikas instrumentus, videi draudzīgu un sociālu publisko iepirkumu, atteikšanos no videi kaitīgām subsīdijām, pētījumus par inovāciju vides aizsardzības jomā, vides izmaksu internalizāciju un citas uz tirgu balstītas iniciatīvas, vienlaikus sekmējot ilgtspējīgu dzīvesveidu un patērētāju aktīvu līdzdalību pārejas procesā. Riodežaneiro konferencē būtu jāpieņem desmit gadu darba programma, kuras mērķis ir ilgtspējīgs patēriņš un ražošana.

2.10. Secinājumu sākotnējā projektā ir atzīts, ka IKP rādītājs pilnībā neatspoguļo labklājības līmeni, un ir jāiesaista pilsoniskā sabiedrība, lai steidzami izstrādātu papildu rādītājus.

2.11. Iniciatīva līdz 2015. gadam izvirzīt globālus ilgtspējīgas attīstības mērķus ir atbalstāma, ja tiek nodrošināta līdzsvarota pieeja visām trim ilgtspējīgas attīstības dimensijām. Riodežaneiro konferencē jāuzsāk iekļauošs process, lai izveidotu saikni starp Tūkstošgades attīstības mērķiem un visaptverošiem ilgtspējīgas attīstības mērķiem, izstrādātu stratēģiju un ilgtspējīgas attīstības rādītājus, kā arī skaidrus atbildības mehānismus.

2.12. Konferencē nepieciešams panākt jaunu vispārēju vienošanos, lai nodrošinātu ieguldījumus, kas nepieciešami “zaļākai” ekonomikai.

2.13. Ir atzīts, ka pārejā uz ilgtspējīgu attīstību būtiska nozīme un atbildība ir privātajam sektoram. Vidi saudzējošāka ekonomika uzņēmumiem paver iespējas. Šīs iespējas uzņēmumiem un rūpniecības nozarei ir jāizmanto. Politiskajiem vadītājiem ir jāizstrādā skaidra, stabila un prognozējama politikas sistēma vidi saudzējošas ekonomikas sekmēšanai, lai uzņēmumiem radītu uzticamu vidi un lai būtu tiesiskais pamats un stimuli nepieciešamo ieguldījumu veicināšanai.

2.14. Jāizveido jauna ilgtspējīgas attīstības padome, kas aizstātu Ilgtspējīgas attīstības komisiju, kā arī — pamatojoties uz ANO Vides programmu (UNEP) — jāizveido jauna ANO aģentūra vides jautājumos. Abām struktūrām būtu jānodrošina “nozīmīgāko grupu” pārstāvētās pilsoniskās sabiedrības aktīva līdzdalība.

2.15. Priekšlikums izveidot ombudu nākamajām paaudzēm ir vērtējams atzinīgi.

2.16. Politiskajiem vadītājiem “Rio+20” konferencē jāvienojas par papildu pasākumiem, lai pārejā uz ilgtspējīgu sabiedrību efektīvāk iesaistītu pilsonisko sabiedrību un nodrošinātu tai iespējas rīkoties globālā, valstu un vietējā līmenī. Jāizveido tiesiskas un institucionālas sistēmas, lai sabiedrībai nodrošinātu piekļuvi informācijai, nodrošinātu dialoga un demokrātiskas līdzdalības iespējas un pārraudzību. Jāveicina daudzu iesaistīto dalībnieku forumi, piemēram, ekonomikas un sociālo lietu komitejas un valstu ilgtspējīgas attīstības padomes kā modeļi, kas stimulē pilsoniskās sabiedrības debates. Nepieciešams organizēt vairāk izpratnes palielināšanas kampaņu un izglītošanas programmu par ilgtspējīgas attīstības jautājumiem.

2.17. Visas pasaules pilsoniskajai sabiedrībai arī turpmāk jācenšas panākt, lai konferences iznākums pavērtu pietiekamas iespējas risināt aktuālās problēmas. Pilsoniskajai sabiedrībai jāuzņemas globāla atbildība!

2.18. Secinājumu sākotnējais projekts, ko izstrādāja ANO “Rio+20” konferences birojs, ir labs sākumpunkts turpmākajām sarunām. Tomēr, ņemot vērā risināmās problēmas, tas vēl nav pietiekami vērienīgs.

2.19. Eiropas valstu vadītājiem jāuzņemas atbildība un aktīvi jāiesaistās Rio+20 konferencē. ES pārstāvjiem, kas piedalīsies sarunās, jācenšas panākt, lai dokuments mērķu, termiņu, finansējuma, tiesisko saistību un īstenošanas noteikumu ziņā būtu vārienīgāks. Pēc Rio+20 konferences visaptverošā ES ilgtspējīgas attīstības stratēģija jāpārskata un tai jāpieskīr jauna dinamika.

Briselē, 2012. gada 22. februārī

*Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs*
Staffan NILSSON
